

Kielitietoisuus ja monikielinen koulu (2025)

R^e ResearchGate
Josephine MOATE | Senio...

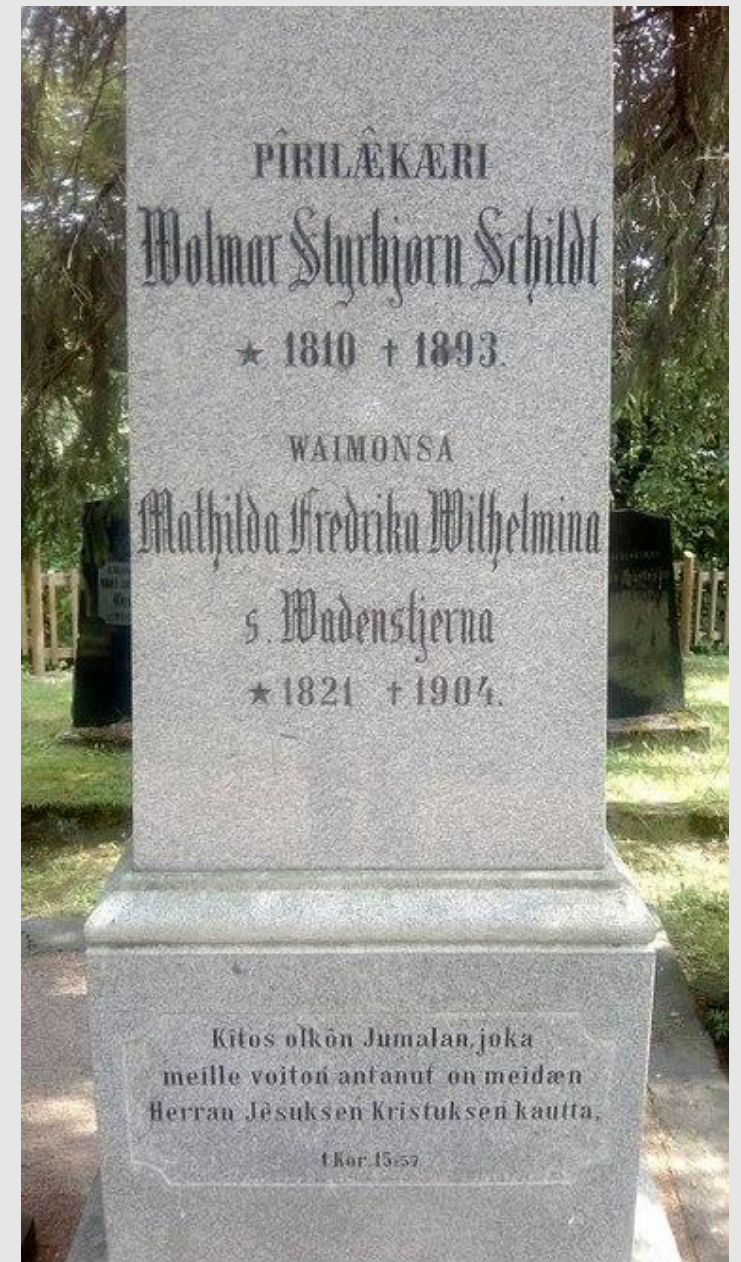
Kieliverkosto
language aware educational la...

Tamás Péter SZABÓ

Orientation: a local wordsmith

- *tiede, taide, jalkine, kirje, sairaala, vankila, päätelmä, tietoniekka, taitoniekka, suure, ympyrä, neliö, uskonto, puoliso, henkilö, yhtiö, eristää, jalostaa, itsenäistyä, olettaa, sisustaa, toteuttaa, vähentää, hoitola, kylpylä, sairaala, vankila, kuvasto, isännistö, ...*
- eristää < eri, jalostaa < jalo, mahdollistaa < mahdollinen, olettaa < olla, ole-.
- myös yhdyssanoja: elinvoima, eläinoppi, kansanomainen, keskipiste, oikeustiede, uudissana.

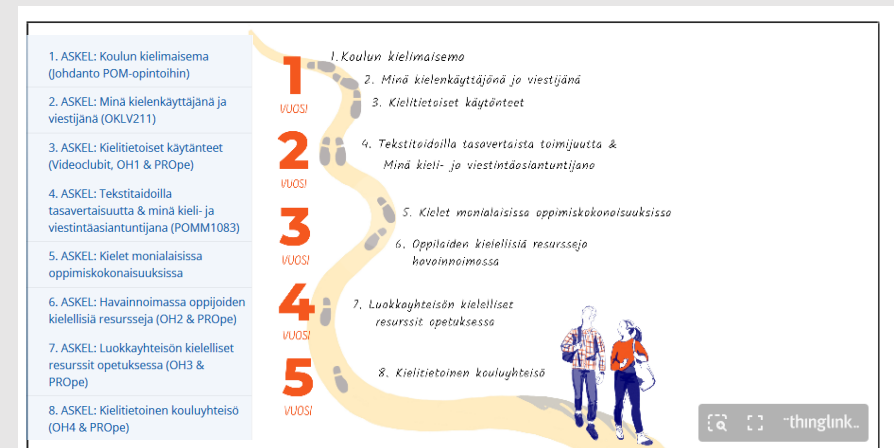
Language awareness is an important reminder that as educators

- “If we are not aware of what and why and how ..., we cultivate a mindlessness that, in the end, reduces our own humanity and fosters cultural division even when it is not intended” (Bruner 1996, 79)
- Language awareness – an opportunity to think again

Aims:

- To outline why and how language is present in education
- To draw attention to how teachers can use language in education to benefit all students
- To indicate how sensitive students are to the use of language
- To provide a good starting point for the language aware pathway as part of teacher education

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

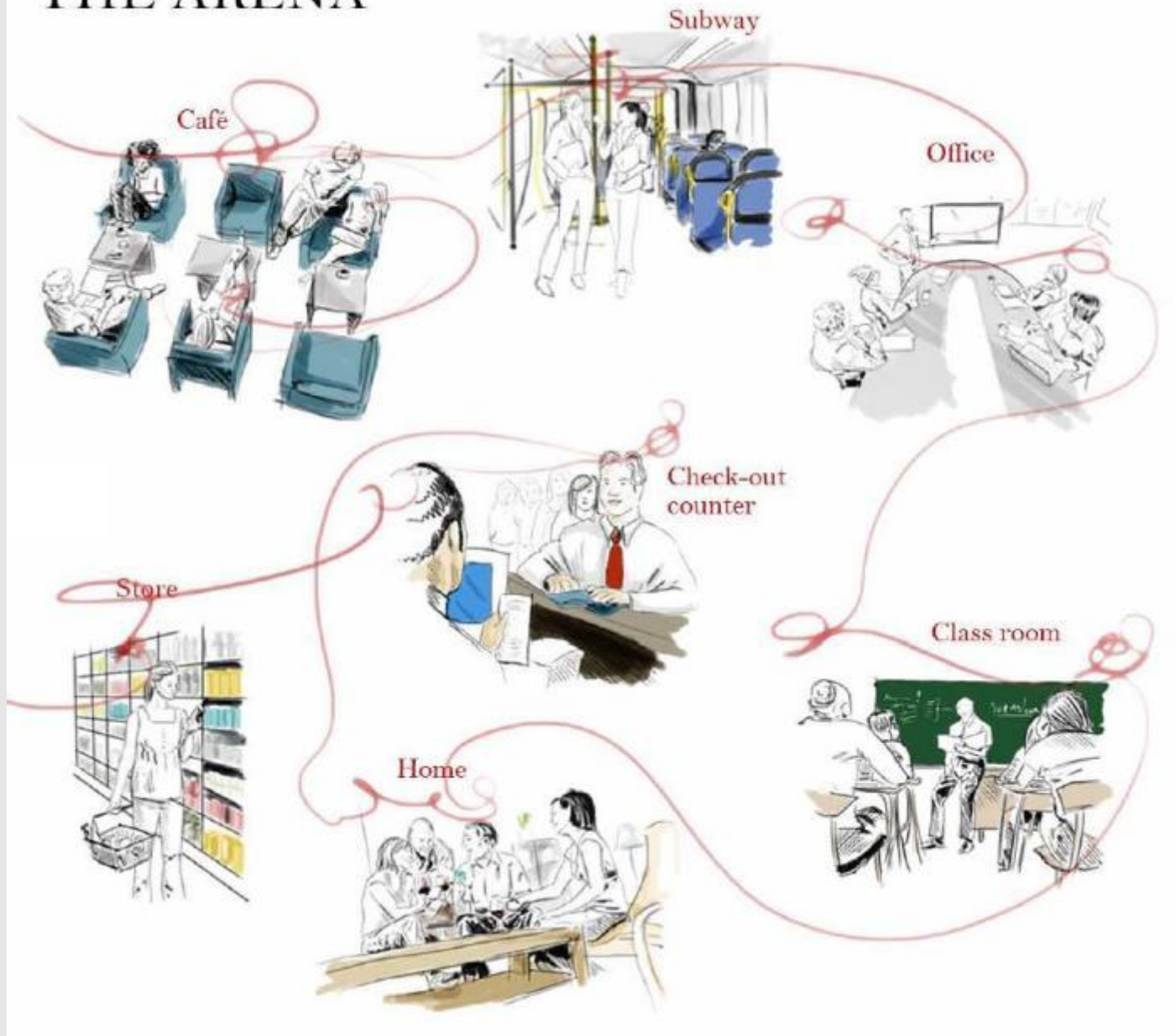
Language awareness in the material environment of education

Tamás Péter Szabó

Introduction

- Language awareness involves understanding how...
  - language is present in education,
  - language can be conceptualised, experienced and explored,
  - language is used to ‘frame’ knowledge and relationships,
  - our assumptions about language influence educational opportunities provided for students.
- One way to approach language awareness is through the material culture of schools (i.e., interaction with and through objects)
- We look at how ‘small choices’ in the material environment of schools can make ‘big differences’

THE ARENA

Existing language provision and pedagogy

- Second official language (toinen kotimainen)
- Foreign language classes (e.g. English, French, Spanish)
- CLIL provision & bilingual schools (bilingualism enriches rather than undermines overall literacy skills)

- Official languages but no registered bi- or multi-lingual

- Preparatory classes
- Heritage language education

(Mustaparta 2015; Merisuo-Storm 2007; From, Szabó & Laihonen 2023; Laihonen & Szabó 2023; Szabó & Laihonen 2024)

From Tamás' fieldwork

Legitimizing spaces on school premises for particular languages which are deemed to be of value, while erasing others

Repertoires

- The multilingual **repertoires** of people are predominantly conceptualized and supported in terms of national languages, recognized minority languages and global languages, especially English (e.g., Nikula et al. 2010).
- The languages of unrecognized minorities are not visible nor promoted at the same time.

Dilemmas for successful education

- There are several languages spoken by pupils that are **not highly valued** in Finnish mainstream education
- “**Heritage** languages” are usually taught in evening schools (voluntary participation, out of school premises; limited ownership of space)
- 2nd generation pupils not achieving the literacy and numeracy levels of Finnish peers (e.g., special issues of *Kasvatus*: “Maahanmuuttajuus, etnisyys ja koulutus” [2017/3] ja *NMI Bulletin*: “Polarisoituva koulu” [4/2023])

Äidinkielet 4.8.2017

Jakaumat

04.08.2017 13:45:50

Äidinkieli->Nimi:

1.	1
2. akan	2
3. albania	27
4. arabia	60
5. aramea	2
6. armenia	2
7. bengali	4
8. berberikieli	1
9. bosnia	3
10. bulgaria	2
11. burma	6
12. chin	1
13. dari	1
14. englantti	15
15. farsi	2
16. hindi	1
17. igbo	1
18. italia	2
19. karen	1
20. kayah	3
21. kazakki	1
22. kiina	2
23. kikongo, kongo	2
24. kinyarwanda	1
25. korea	1
26. kreikka	1
27. kurdi	32
28. limbum	1
29. lingala	9
30. makedonia	2

31. mandingo	2
32. mongoli	1
33. myanmar	1
34. nsei	1
35. portugali	1
36. puola	1
37. ranska	3
38. romania	1
39. somali	50
40. soranin kurdi	4
41. suomi	498
42. tamazigth	1
43. tamili	8
44. thai	4
45. tsetseeni	4
46. tuntematon	12
47. turkki	8
48. turkmeeni	2
49. twi	4
50. venaja	68
51. vietnam	28
52. viro, eesti	64
Yht.	955

Photo: © Eija Aalto

From Tamás' fieldwork

Whereas the list suggests 'one person one language', pupils perceive the presence of multiple languages within their everyday activities in a more complex and more personal way (cf. Szabó 2018).

- Student-drawn and teacher-printed movable signs to display the names of weekdays and words of pupils' choice in several languages (here: Spanish, German and English)
- This kind of activity is not restricted to particular languages

From Tamás' fieldwork

Resources, ownership and expertise

- Speaking Finnish as an additional language in Finland: is it still exotic?
- Children can be (but seldom are) considered **experts** of languages (e.g., Lehtonen 2017)
  - pupils taught each other e.g., to write Cyrillic, Arabic, etc.
  - a “silent” pupil with emerging Finnish skills became the most skillful and acknowledged expert of Arabic in the school community
  - teachers admitted their illiteracy in several scripts including Arabic

Steps towards language aware education

- Acknowledging languages as known **by pupils and their communities**
- Recognising the way in which language is present **within existing practices** and how pupils are socialised into the use of language in particular ways
- Recognizing different languages **as part of school environments**

Space creation through activities

- **“Conversation among generations”** classes are examples of joint knowledge construction with parents and grandparents (example from Hungary)
- Interaction can be multilingual and/or dialectal as well.
- A tool for status management: parents contribute to school work, pupils see how skillful their peers’ (grand)parents are.
- Similar context: Szabó et al. (2023)

Language-friendly spaces

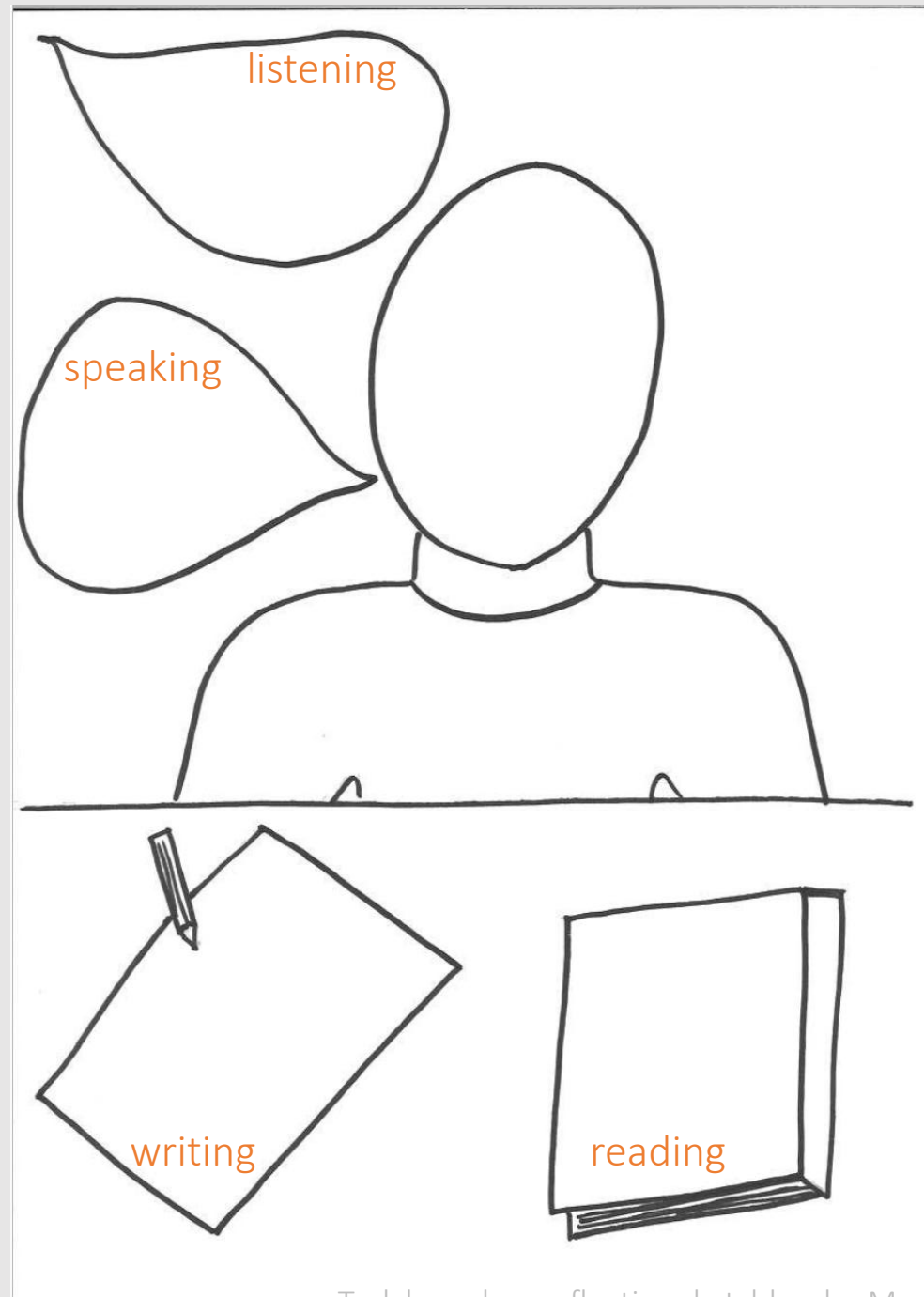
- It is necessary that the students contribute to the planning of their environment
- The increased visibility should increase multilingual interaction in practice. Mere decorations are insufficient

Photos: Kury et al. 2014. *Sprachenfreundliche Räume gestalten* [Designing language-friendly spaces]. Akademie Graz

Please sketch:

And add notes through the lecture!

Why be language aware?

Language affects:

- how we **think**: what we pay attention to, how we make sense
- how we **relate**: dis/connect with others
- how we **act**: tools and resources

Research indicates how language connects with hyvinvointi ja koulumenestys, kouluinto ja uupumus

Important points ...

- The language of home is one of the languages of learning (Barwell, 2016)
- The language of school is often different – sometimes very different – from the language of home & communities (Tharp & Gallimore, 1988; Cazden, 2001)
- The language of school becomes increasingly abstract and removed from the here-and-now (Lwin & Silver, 2014)
- Language is used as a tool for assessment, as well as learning and teaching, and building relationships

Four ways of thinking about language

1. Language is **cultural**: it develops over time in a particular environment
kulttuurinen
2. Language is **relational**: it connects (and disconnects) people
liittyy ihmissuhteisiin
3. Language is **cognitive**: it is a tool for thinking
kognitiivinen
4. Language is **physical**: it involves our bodies
fyysinen

Spoken language in education: speaking puhuminen

• Cultural:

- raising hands
- teacher question → student answer → teacher feedback/evaluation format common (IRF/E)
- small group student discussions

• Relational:

- **public:** one → many
- **authoritative:** safe or scary place to take a risk
- **purposeful:** building bridges, using and developing resources

• Cognitive:

- thinking involves language & other modalities, e.g. pictures

• Physical:

- individual voices

How to improve the use of spoken language?

1. IDRF (discuss) (Wegerif & Dawes, 2004)
2. Exploratory talk (Mercer & Littleton, 2007)

Oppilaiden valmentaminen käyttämään puhu hyvin Suomessa

Hannula, M. (2012). [Dialogia etsimässä: pienryhmäkeskusteluja luokassa.](#) *Jyväskylä studies in education, psychology and social research*, (446).

Hannula, M. (2013). [Keskustelutaitojen harjoittelu kannattaa aloittaa jo alakoulussa.](#) *Teoksessa Jääskelä, P., Klemola, U., Lerkkanen, M., Poikkeus, A., Rasku-Puttonen, H. & Eteläpelto, A.(toim.): Yhdessä parempaa pedagogiikkaa. Interaktiivisuus opetuksessa ja oppimisessä. Jyväskylä: Yliopistopaino, 125-138.*

About Talking Points

Talking Points are thought-provoking statements, which can support discussion if presented to well-prepared students. Initially students may need to be offered key phrases which will help them to generate exploratory talk. Learning how to use such phrases – or ‘talk tools’ – is a life skill (Dawes, 2012).

Useful talk tools include:

‘What do you think? Why do you think that?’

‘I agree with this, because...’

‘I disagree with this, because...’

‘This reminds me ....’

‘Can you say more about....’

‘What does anyone think of that idea?’

‘I know that.....’

‘Do we all think - ?’

Mitä luulet?
Miksi luulet niin?
Voitko kertoa lisää
...?

Spoken language in education: listening kuunteleminen

- **Physical:**

- listening well in real-time is supported by seeing the person speaking

- **Cultural:** children learn how to listen

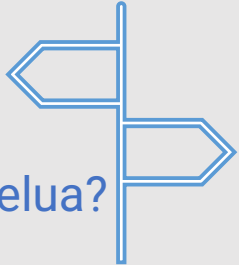
- when they are interested, when there is a reason to listen
- through practice, e.g. listening for details, instructions or the overall idea

- **Relational:**

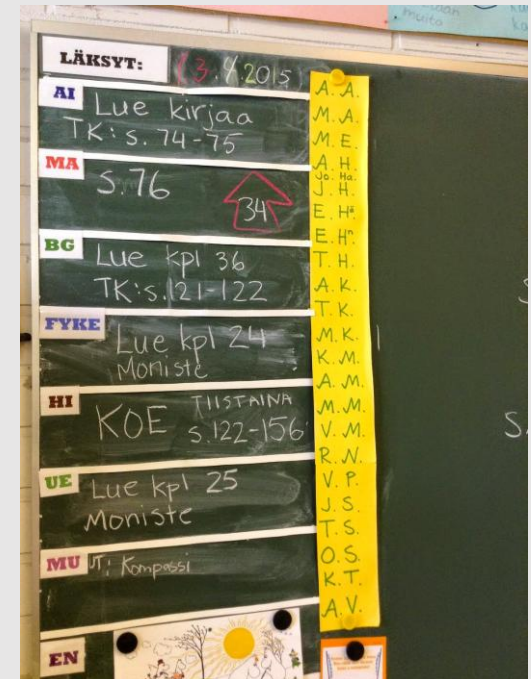
- Children can listen better when they feel safe and have time to 'tune in'
- Positive relationships help children to listen better

- **Cognitive:**

- Listening involves engaging with different perspectives, making connections
- Listening is an active, and can be an exhausting, process

Kuinka parantaa kuuntelua?

Written language in education: reading lukeminen

- **Relational**

- often learnt through a relationship (prolepsis)
- part of becoming more aware of the surrounding world

- **Physical**

- involves eyes and/or touch, position/posture
- physical handling of material → digitalisation?

- **Cultural**

- how text is valued, e.g. Finnish education textbook-based
- how text is handled (direction of reading), sign system (letters, syllables, characters)

- **Cognitive**

- involves engaging with an arbitrary, abstract sign system and understanding that it contains meaning

Monilukutaito

20 AIVOT OVAT IHMISEN TÄRKEIN ELIN

Aivot toimivat monipuolisemmin kuin tietokone. Aivot ovat tunteiden, ajattelun, oppimisen ja muistin keskus. Ne ohjaavat myös puhumista, näkemistä, kuulemista ja liikkumista.

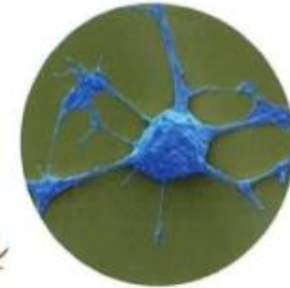
Aivot, selkäydin ja hermot muodostavat hermoston

Aivojen alaosasta alkaa selkärangan sisällä oleva selkäydin, josta lähtee hermoja kaikkialle elimistöön. Hermot ovat kuin ohuita sähköjohtoja, jotka välittävät tietoja aisteista ja elimistöstä selkäyttimeen ja sieltä edelleen aivoihin. Kun näet tietä ylittäessäsi nopeasti lähestyvän auton, siitä menee tieto aivoillesi. Ne tulkitsevat tiedon ja antavat käskyn jalkojen lihaksille: "Vauhtia!"

Aivot varastoivat muistiin koko ajan tietoja näkemästäsi, kuulemastasi ja kokemastasi. Muisti ja oppiminen liittyvät silloin toisiinsa. Kun opit asioita, aivoihin muodostuu muistijälkiä. Ilman aivoja et pystyisi liikkumaan, puhumaan, ajattelemaan tai iloitsemaan.

20.1 Loistavaa! Maalivahti nappasi kaikki kiekot hankaansa. Miten hän voi ajatella niin nopeasti? Vai voiko?

20.3 Hermosoluissa on haarakkeita, joiden avulla hermosolut ovat yhteydessä toisiinsa.

Hermoissa kiittää viestejä

Hermot toimivat tavattoman nopeasti. Vedät kätesi pois kuumalta levyltä jo ennen kuin ehdit ajatella asiaa. Pyöräily, pallopelit ja monet muut liikkumisen taitosi olet oppinut harjoittelemalla. Myös jääkiekkomaalivaahdin ilmiömäinen kyky perustuu harjoittelemalla hankittuihin automaattisiin toimintoihin. Käsky maalivaahdin kädelle napata kiekko tulee selkäytimestä, ei aivoista. Siksi se on nopea toiminto.

20.2 Hermot ylettyvät kaikkialle kehoon. Hermostossa on hermoja, jotka ovat kuin ohuita johtoja. Niissä kulkee sähköisiä viestejä.

Mikä kuva havainnollistaa hyvien lukijoiden polkua? Mitä hyvä lukija tekee? Miten tyydyttävä lukija lukee?

21. Aivot - kehoasi ohjauskeskus

Aivot ohjaavat ajattelua ja suurin osa kehon toiminnosta. Siksi aivoja kutsutaan ohjauskeskukseksi. Aivot lähettävät ja vastaanottavat viestejä koko ajan. Niihin tulee jatkuvasti tietoa kehosi ja ympäristöstä.

Aivot pitävät huolta siitä, että hengität, sydämesi lyö, maistaa maitoa ja jäätelön ja juokset. Aivot huolehtivat silloinkin, kun nukalet.

Aivot tarvitsevat paljon energiaa. Kaikesta siitä ruuista minkä syöt, neljäsosa kuluu aivojen toimintaan. Voidaan sanoa, että aivot ovat oikea energia-syöppö.

Aivojen pinta on täynnä poimuja ja uria. Noin 7-vuotiaana aivosi ovat saman kokoiset kuin aikuisella. Ne painavat noin yhden kilogramman eli yhden sokeipölkön verran.

Kello sulla näätäs. Muista silti suojata pää esimerkiksi pyörällä ajaessasi.

Miten viestit tulevat aivoihisi? Viestit ja tiedot vältyvät aivoihisi hermosolujen kautta. Niissä viestit kulkevat paljon nopeammin kuin pilkussa. Viesti kulkee solun toisesta raavaan soluuun kuten viesti pilkussa, kunnes on saavuttanut määränpään.

Tehtävät

- 1 Tutki kuvaa aivoista. Mitä erilaisia toimintoja aivot ohjaavat?
- 2 Missä tilanteissa on hyvä suojata pää kypärällä? Miksi?
- 3 Kysy pariltasi kaksi kysymystä tekstistä.

72 73

21. Aivot - kehoasi ohjauskeskus

Aivot ohjaavat ajattelua ja suurin osa kehon toiminnosta. Siksi aivoja kutsutaan ohjauskeskukseksi. Aivot lähettävät ja vastaanottavat viestejä koko ajan. Niihin tulee jatkuvasti tietoa kehosi ja ympäristöstä.

Aivot pitävät huolta siitä, että hengität, sydämesi lyö, maistaa maitoa ja jäätelön ja juokset. Aivot huolehtivat silloinkin, kun nukalet.

Aivot tarvitsevat paljon energiaa. Kaikesta siitä ruuista minkä syöt, neljäsosa kuluu aivojen toimintaan. Voidaan sanoa, että aivot ovat oikea energia-syöppö.

Aivojen pinta on täynnä poimuja ja uria. Noin 7-vuotiaana aivosi ovat saman kokoiset kuin aikuisella. Ne painavat noin yhden kilogramman eli yhden sokeipölkön verran.

Kello sulla näätäs. Muista silti suojata pää esimerkiksi pyörällä ajaessasi.

Miten viestit tulevat aivoihisi? Viestit ja tiedot vältyvät aivoihisi hermosolujen kautta. Niissä viestit kulkevat paljon nopeammin kuin pilkussa. Viesti kulkee solun toisesta raavaan soluuun kuten viesti pilkussa, kunnes on saavuttanut määränpään.

Tehtävät

- 1 Tutki kuvaa aivoista. Mitä erilaisia toimintoja aivot ohjaavat?
- 2 Missä tilanteissa on hyvä suojata pää kypärällä? Miksi?
- 3 Kysy pariltasi kaksi kysymystä tekstistä.

72 73

Written language in education: Writing kirjoittaminen

- **Physical**

- how to hold a pencil, typing, touching, motor skills

- **Relational**

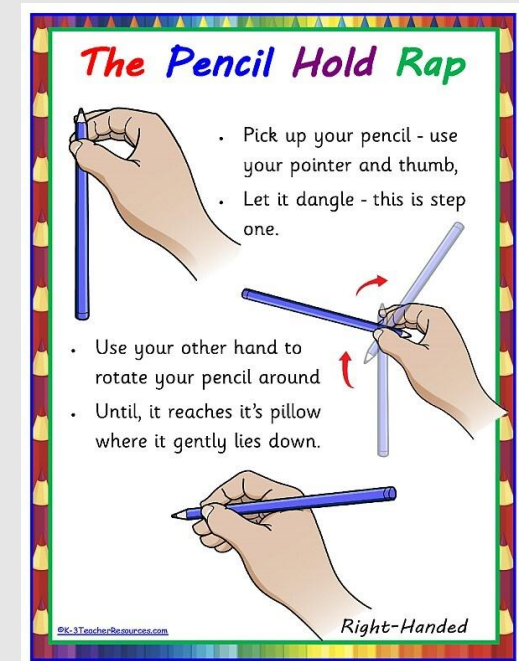
- increased distance to audience, need for clear expression, can be drafted, enduring

- **Cultural**

- 'rite of passage', exchange of information, authority & legitimacy

- **Cognitive**

- double processing (Vygotsky, 1978), complexity of linguistic forms to manage ideas

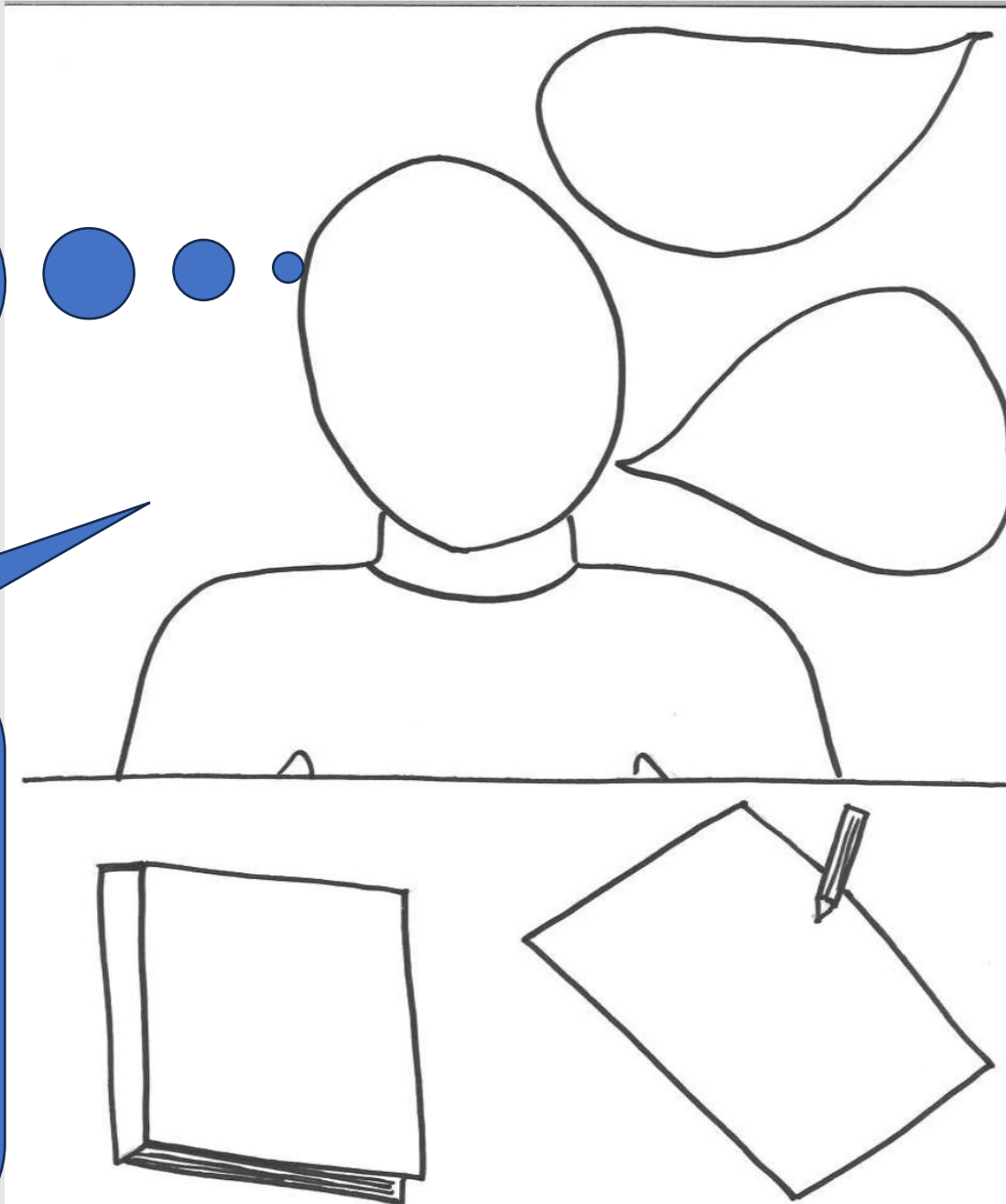
From bodies to signs to words

- Gestures are visual signs ‘that contains the child’s future writing as an acorn contains a future oak tree. ... writing in air, and written signs frequently are simply gestures that have been fixed’ (Vygotsky, 1978: 107; Vygotsky, 1986)

1. Take a few moments to add notes to different parts of the illustration

2. Discuss with someone near to you – how do your notes compare? Can you add something more? What thought and/or questions come to mind?

Food for thought (1)

How and when do you use different languages?

What makes it easier or more difficult to use different languages?

What is the value of being able to use different languages?

Part 3: Our multilingual world

ENSURE INCLUSIVE AND EQUITABLE QUALITY EDUCATION AND PROMOTE LIFELONG LEARNING OPPORTUNITIES FOR ALL

COVID-19 PANDEMIC

HAS DEEPEMED A

GLOBAL LEARNING CRISIS

147 MILLION CHILDREN MISSED OVER HALF OF IN-PERSON INSTRUCTION

IN 2020-2021

24 MILLION LEARNERS

(PRE-PRIMARY TO UNIVERSITY LEVEL)

MAY NEVER

RETURN TO SCHOOL

EDUCATION IS A LIFELINE FOR CHILDREN IN CRISES

ENTRENCHED INEQUITIES IN EDUCATION HAVE ONLY WORSEMED DURING THE PANDEMIC

REMOTE LEARNING

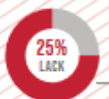
IS OFFERED TO

3 MILLION

UKRAINIAN CHILDREN IN THE CHAOS OF WAR (APRIL 2022)

MANY COUNTRIES ARE IMPROVING SCHOOL INFRASTRUCTURE AS CLASSROOMS REOPEN

GLOBALLY, PRIMARY SCHOOLS (2016-2020)

ELECTRICITY

DRINKING WATER

BASIC SANITATION

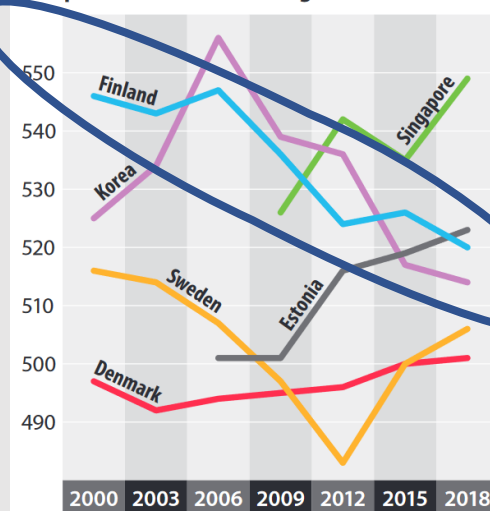

COMPUTERS

INTERNET ACCESS

Average scores for reading literacy in some comparison countries during 2000–2018

<https://ktl.jyu.fi/pisa/en/pisa18-esite-eng-verkkoon.pdf>

THE RESULTS OF FINNISH YOUTH

READING:

- Number of excellent readers has remained good
- Proportion of weak readers has clearly increased
- The strongest area is information search
- Girls still clearly outperform boys (the biggest difference among OECD countries)
- Committing to reading has a strong connection for reading literacy
- Moderate use of computers supports reading
- Confidence in one's own skills as well as persistence are positively connected to reading
- The strongest explainers for reading literacy are attitude and reading activity

MATHEMATICS:

- Performance level has remained the same
- Girls perform slightly better than boys

SCIENCE:

- Performance level continues to fall
- Girls perform clearly better than boys

The population of foreign-language speakers has almost doubled in the last ten years making up 8.3% of the total population as of 2021 (Statistics Finland, 2022). In 2018, some 6% of students in Finland had an immigrant background, up from 3% in 2009. Amongst these immigrant students, about four in nine were socio-economically disadvantaged. Recent PISA results for Finland also show that a disparity ... exists between the reading performances of immigrant- and non-immigrant background pupils (OECD, 2019). **These disparities are not the same in other countries.**

Are we language aware already? At least language is used a lot in education, but...

- **In Finland ...[b]oys are overrepresented among weak readers and girls among top readers.** In Finland there are about four times as many boys among the weak readers (13%) as girls (3%) and among the top readers the respective percentages are 9% of boys and 21% of girls. Reinikainen 2012: 112-113
- Valitettavasti OECD:n Suomi-raportti vuodelta 2016 osoittaa, että Suomessa on OECD:n Euroopan maiden suurin kuilu maahanmuuttajanuorten ja kantaväestön nuorten koulumenestymisessä. Salmela-Aro, 2017: 93

Valitse yksi hahmo ja mieti, miten hän kokisi seuraavat asiat:

A bilingual Finnish-English speaking child

A Finnish-speaking child

A bilingual Russian-Finnish speaking child

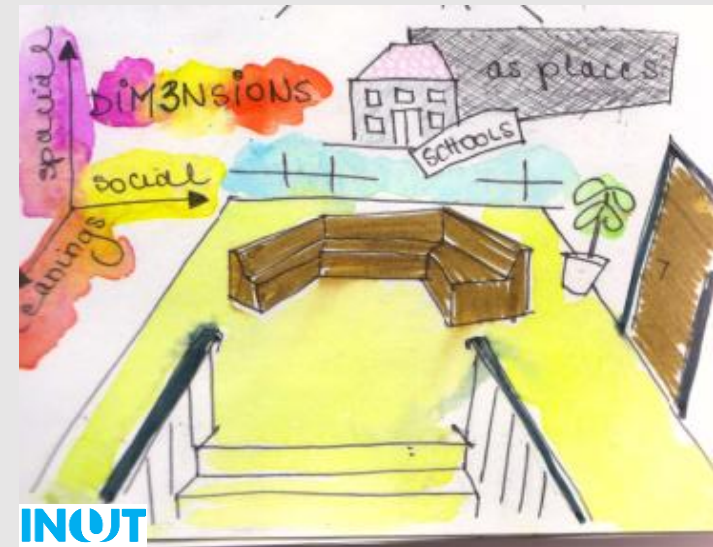

A Spanish-speaking child who has been learning Finnish for a few weeks

Astutaan kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoiseen perusopetuksen luokkaan...

- A 1st grade class of 20 children in a diverse socio-economic area, some pupils were born in Finland, some had newly arrived, some had lived overseas for a time, all were learning English and studying through Finnish. The languages of the class were Finnish, Arabic, Albanian, English, Spanish, Russian, French and Somali.

A kind of rule...

The teacher viewed the classroom as a positive environment, although

meillä on ollu vähän niinku semmonen sääntö et luokassa puhutaan sitä kieltä jota kaikki ymmärtää – välillä se mun mielestä kuulostaa vähän karultakin, että kielettäisiin puhumasta sitä omaa äidinkieltä mut sit meillä on – tai se tuli oikeestaan toltta suomen kielen opettajalta, joka on meidän luokassa aika paljon – niin hän just sano et usein on sovittu, että luokassa puhutaan sitä yhteistä kieltä, jolla myös opiskellaan ja sitte mä oon niinku sanonu että kaikki tietää et esim valitunnilla voi sitten puhua sitä omaa kieltä (LO haastattelu. 19.11.2020

In small group interviews with Finnish-speaking students:

- *vaikka ne puhuu tosi hyvin suomea mut ne vaan puhuu venäjää vaikka me ollaan sanottu et vaan ulkona saa puhua venäjää ja muuten puhutaan suomea – niin et kaikki ymmärtää (1.3. ryhmähaastattelu 1.12.2020)*
- *“ne ei halua kertoa muille mitä ne puhuu” (1.1.)*
- *“niin ne kyl osaa tosi hyvin suomee – ne halua et ketään ei ymmärrä mitä ne puhuu” (1.3.) (1. ryhmähaastattelu, 1.12.2020)*
- *“kaikkien pitää puhua suomea koulussa” (2.2. ryhmähaastattelu, 8.12.2020)*

Field notes:

- *“Luokassa, suomen kielen tunnilla, käännän monikieliselle oppilaalle hänen lukemansa kirjan sanoja, jotta hänen olisi helpompi ymmärtää tekstiä. Kantasuomalainen oppilas keskeyttää keskustelumme ja tiukasti sanoo meille “Suomeksi – meidän luokassa puhutaan vaan suomea” ja poistuu paikalta.”*

Pupil reflections:

“muut sanoo että älä puhu venäjää älä puhu venäjää ja sitte me lopetetaan – mä sanon aina niille (muille saman kielisille) että pitää lopettaa mut ei ne ikinä lopeta” (3 haastattelu, 8.12.2020)

“välitunnilla meillä on salakieli” (5 haastattelu, 16.12.2020)

“välitunnilla saa puhua omaa kieltä” (4 haastattelu, 16.12.2020)

“mun on vaikee välillä ymmärtää tehtävää ja jos mä en tiedä mä kysyn opelta” (3 haastattelu, 8.12.2020)

“If I need help, I will go to the teacher and ask her to translate” (individual interview with bilingual child)

'Well-being week'

Oppitunnin aloitus. Oppilas 7. Tutkija.

7 kysyy minulta: Miksi ei liikuntasali? Mikä metsä?

Selitän, että tänään on hyvinvointiviikko ja sen takia mennään metsään.

7 pyytää lupaa mennä vessaan. Näen, että häntä harmittaa.

7 on tulossa takaisin oppitunnille, mutta näyttää edelleen surulliselta. Pyydän häntä jäämään luokan ulkopuolelle ja kysyn, mikä harmittaa.

7 ei pysty kunnolla kertomaan.

Tutkija: onko vaikea kertoa suomeksi?

7: joo

Tutkija: haluatko kertoa espanjaksi?

Helputus 7 kasvoilla. Hän kertoo, että oli odottanut liikuntatuntia kovasti ja hänellä oli uudet sisäliikuntavaatteetkin ostettuna. Keskustelemme hetken espanjaksi.

Tutkija: pystykö jatkamaan tuntia ja tulla nyt luokkaan?

7: joo kuvista. Voin tulla. Mutta millon liikuntaa?

Tutkija: vasta suomen kielen jälkeen.

Hetken päästä 7 tulee takaisin luokseni, koska ei pysty keskittymään.

7: Voy a calmarme. [I'm going to calm down.]

Educability - Koulutettavuus

- The most significant feature that can change the advantages of bilingualism to disadvantages is the teacher – how teachers consider bilingualism and whether teachers still believe that students have the capacity to learn
- There is no cognitive penalty for children who learn and speak two languages. In fact, there are benefits. Higher degrees of bilingualism are correlated with increased cognitive abilities in **concept formation, creativity, theory of mind, cognitive flexibility**, ... In addition, bilingual children have **more advanced understanding** of how language works... Woolfolk (ch.2, p.56)
- **Educability** – 'the actions of a teacher ... the structure and characteristics of interaction ... define a student's ability and capacity to learn ... rather than an 'individual ability or capacity' (Siljander, 2017: 198) "Opettajan toiminta ... vuorovaikutuksen rakenne ja ominaisuudet ... määrittää opiskelijan kyky ja kyky oppia ... pikemminkin kuin "yksilöllistä kykyä tai kapasiteettia"

Food for thought (2)

What new thoughts do you have about language in education just now?

How do you see the teacher's role regarding the use of language(s) in education?

What is the value of being able to use different languages?

INTRO - Astu Polulle

1. ASKEL: Koulun kielimaisema - keitä olemme? missä olemme?

2. ASKEL: Minä kielenkäyttäjänä ja viestijänä

3. ASKEL: Kielitietoiset käytänteet - Miten opettajat käyttävät kieltä luokassa? (OA1 Kielitietoinen video club)

4. ASKEL: Tekstitaidoilla tasavertaisuutta & Minä kieli- ja viestintäasiantuntijana

5. ASKEL: Kielipainotteinen monialainen oppimiskokonaisuus koulussa

6. ASKEL: Oppijoiden kielellisten resurssien havainnointia ja tukemista

7. ASKEL: Monikielinen pedagogiikka ja toiminta

8. ASKEL: Kielitietoinen koulu yhteisö

LUE LISÄÄ

Sivukartta

Järjestely

Arviointipohjat

Tervetuloa kielitietoiselle polulle!

+ Luo

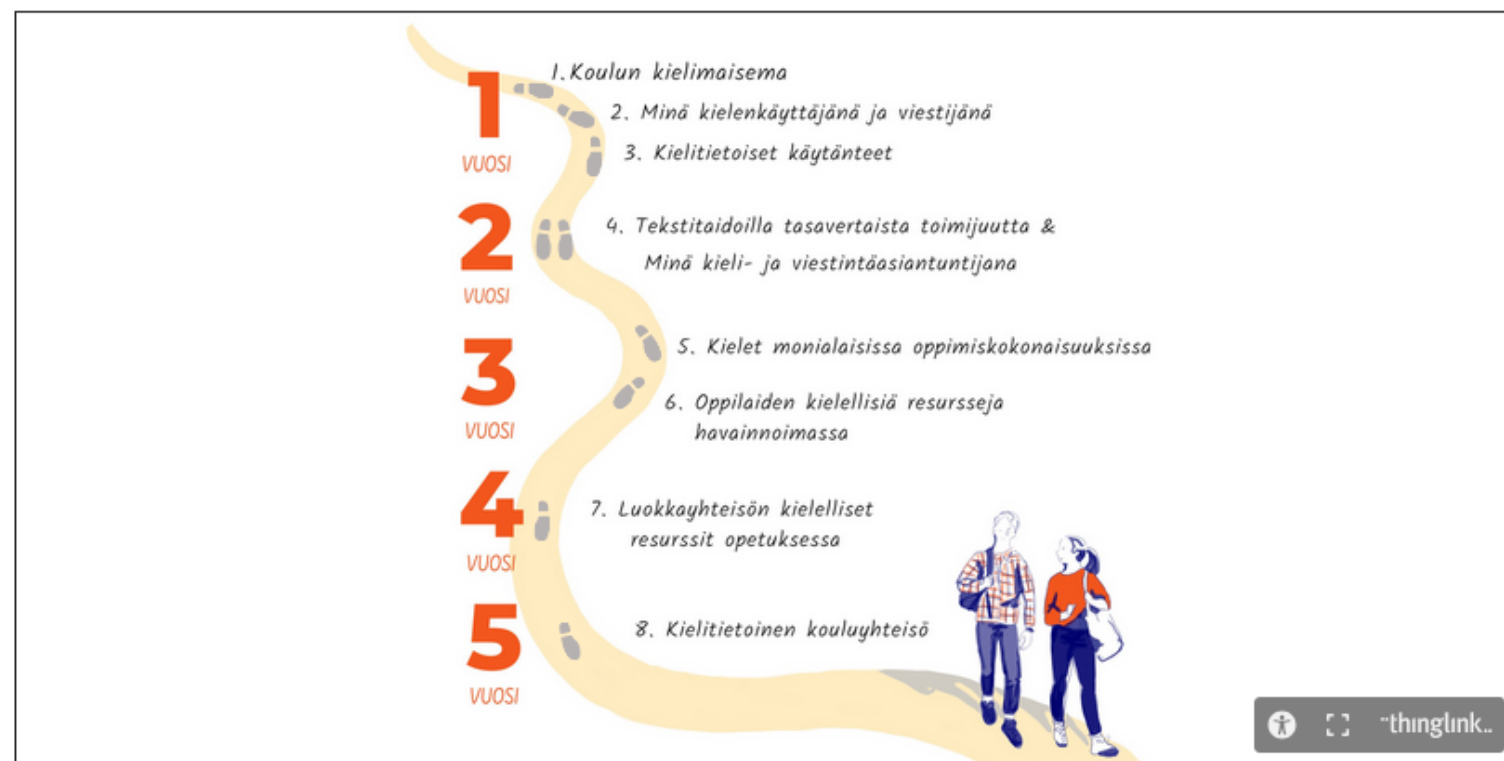
Kielitietoinen polku tekee näkyväksi kielen roolia oppimisessa ja koulutuksessa.

Kielitietoisuus ei kuitenkaan ole vain kieltä, vaan se on **osa kulttuurista vastuullisuutta ja syrjinnän torjumista**. Kielitietoinen koulu tunnistaa **oppilaiden moninaiset resurssit**, jotka he tuovat luokkaan ja joita he tarvitsevat kehittyäkseen koulua varten ja koulun kautta. Kielitietoisuus tunnistaa kielen keskeisen aseman opetuksessa ja opiskelussa, mutta toisaalta myös sen rajallisuuden: **merkityksiä rakennetaan myös kehollisilla, visuaalisilla ja muilla multimodaalisilla tavoilla**.

Kielitietoisella polulla tutkit erilaisia tapoja integroida kielitietoisuus omiin käytäntöihisi opettajana. Tutkit kieltä eri näkökulmista, opit erilaisia aktiviteetteja kielitietoisuuden vahvistamiseen ja pohdit kieleen liittyviä kasvatuksellisia kysymyksiä.

Kielitietoinen polku edistää kestävien lähestymistapojen kehittämistä koulutuksessa. Klikkaa alla olevia askelmerkkejä nähdäksesi, mitkä teemat kuuluvat mihinkin kurssiin.

1. ASKEL: Koulun kielimaisema - keitä olemme? missä olemme?

JY:n opettajankoulutuksen Kielitietoinen polku 2024-2027

INTRO - Astu Polulle

1. ASKEL: Koulun kielimaisema - keitä olemme? missä olemme?

2. ASKEL: Minä kielenkäyttäjänä ja
viestijänä

3. ASKEL: Kielitietoiset käytänteet -
Miten opettajat käyttävät kieliä
luokassa? (OA1 Kielitietoinen video
club)

4. ASKEL: Tekstitaidoilla
tasavertaisuutta & Minä kieli- ja
viestintäasiantuntijana

5. ASKEL: Kielipainotteinen
monialainen oppimiskokonaisuus
koulussa

6. ASKEL: Oppijoiden kielellisten
resurssien havainnointia ja tukemista

7. ASKEL: Monikielinen pedagogiikka
ja toiminta

8. ASKEL: Kielitietoinen kouluhyteisö

LUE LISÄÄ

Askel kohti kielitietoista koulutusta

Etsi

Tällä ensimmäisellä askelmalla tutustutaan siihen, miten lähestyä kielitietoista koulutusta osana arjen opetuskäytänteitä. Tämä askelma koostuu kolmesta osasta:

1. Luento aiheesta *Monikielinen koulu ja kielitietoinen koulutus*
2. Opetushallituksen (EDUFI) ohjeita kielitietoiseen opetukseen
3. Oppikirjatekstin kielellisten vaatimusten pohdinta

Ehdotuksia demolle:

1. *Verratkaa* luennoilla tekemiänne muistiinpanoja kielen roolista opetuksessa. Voitte täydentää muistiinpanojanne uusilla oivalluksilla, kysymyksillä, kokemuksilla ja esimerkeillä.
2. *Pohdi* sitten hetki yksin: Milloin ja miten puhuminen, kuunteleminen, lukeminen ja kirjoittaminen on ollut sinulle helppoa ja/tai vaikeaa koulussa?
Keskustelkaa pareittain: Kuinka samanlaisia ja/tai erilaisia kokemuksenne ovat olleet? Mikä on auttanut ja/tai estänyt teitä? Entä millaisia kokemuksia teillä on jonkin muun kuin oman äidinkielen tai koulun opetuskielen oppimisesta?

VINKKI: **Opiskelun taitokartta** voi auttaa sinua tiedostamaan, miten käytät kieltä yliopisto-opinnoissasi – vastaa siihen demotehtävän jälkeen, jos et ole jo tehnyt niin. <https://www.jyu.fi/fi/opiskelijalle/kandi-ja-maisteriopiskelijan-ohjeet/opiskeluhyvinvointi/opiskelun-taitokartta>

3. Lukekaa pienryhmissä lyhyt teksti (n. [8 sivua](#)) (jakakaa teksti osiin tiiminne kesken). Tuottakaa sisällösluettelon ja sisältöjen avulla [käsitekartta](#), jonka avulla hahmotatte kielitietoisuuden kokonaiskuvaa. Verratkaa eri karttoja – onko jotain, mitä pitäisi lisätä omaan karttaanne? Tallentakaa karttanne, jotta voitte kehittää sitä edelleen polun edetessä!

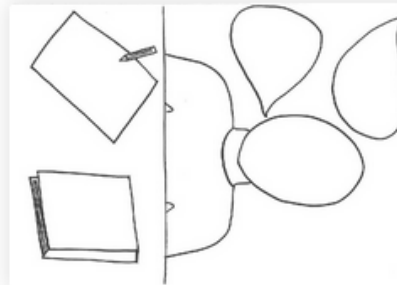
4. Lopuksi, käyttäkää [Monikielisen oppijan matkassa](#) -sivustoa ja tutkikaa erityisesti aktiviteettia <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi/kielitietoisuus-eri-tiedonaloilla/oppikirjatekstit/alakoulun-ylli/>

Pohtikaa sivulla olevia tekstin kielenkäyttöön liittyviä kysymyksiä ja sitä, mitä ne voivat tarkoittaa opettajan näkökulmasta.

Pohtikaa lopuksi yhdessä, miten tämä tehtävä liittyi kielitietoisuuden laajempaan kuvaan, jota olette alkaneet rakentaa tällä polun ensimmäisellä askelmalla.

Muista, että tämä on vasta kielitietoisuuden polun alku, edessä on vielä monia askeleita ja erilaisia näkökulmia. Toivottavasti tämä on ollut hyödyllinen aloitus.

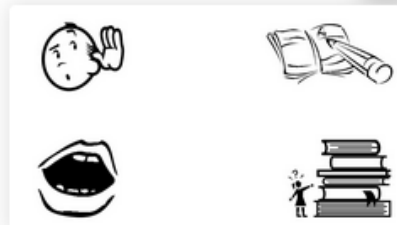
oppijasta
luentomuistiinpanoja varten

Student sketch OH2.pdf 70.3 kt

0 kommenttia

Neljä taitoa

Four skills.jpg 74.2 kt

0 kommenttia

Kielitietoinen opetus -
kielitietoinen koulu (OPH)

Luennon jälkeen

1. *Verratkaa* luennoilla tekemiänne muistiinpanoja kielen roolista opetuksessa. Voitte täydentää muistiinpanojanne uusilla oivalluksilla, kysymyksillä, kokemuksilla ja esimerkeillä.
  2. *Pohdi* sitten hetki yksin: Milloin ja miten puhuminen, kuunteleminen, lukeminen ja kirjoittaminen on ollut sinulle helppoa ja/tai vaikeaa koulussa?
Keskustelkaa pareittain: Kuinka samanlaisia ja/tai erilaisia kokemuksenne ovat olleet? Mikä on auttanut ja/tai estänyt teitä? Entä millaisia kokemuksia teillä on jonkin muun kuin oman äidinkielen tai koulun opetuskielen oppimisesta?

VINKKI: **Opiskelun taitokartta** voi auttaa sinua tiedostamaan, miten käytät kieltä yliopisto-opinnoissasi – vastaa siihen demotehtävän jälkeen, jos et ole jo tehnyt niin. <https://www.jyu.fi/fi/opiskelijalle/kandi-ja-maisteriopiskelijan-ohjeet/opiskeluhuvinvointi/opiskelun-taitokartta>
  3. Lukekaa pienryhmissä lyhyt teksti (n. [8 sivua](#)) (jakakaa teksti osiin tiiminne kesken). Tuottakaa sisällysluettelon ja sisältöjen avulla [käsittekartta](#), jonka avulla hahmotatte kielitietoisuuden kokonaiskuvaa. Verratkaa eri karttoja – onko jotain, mitä pitäisi lisätä omaan karttaanne? Tallentakaa karttanne, jotta voitte kehittää sitä edelleen polun edetessä!
- Muista, että tämä on vasta kielitietoisuuden polun alku, edessä on vielä monia askeleita ja erilaisia näkökulmia. Toivottavasti tämä on ollut hyödyllinen aloitus.

Tehtävät ryhmissä – Alakoulun ylli

- Pohtikaa kielitietoisuutta alakoulun yllin oppitunnilla *Monikielisen oppijan matkassa* -sivuston avulla <https://monikielisenoppijanmatkassa.fi/kielitietoisuus-eritiedonaloilla/oppikirjatekstit/alakoulun-ylli/>
- **Pienryhmätyöskentely (3 ryhmää)**
  - Jokaiselle ryhmälle valitaan yksi sivuston tehtävistä
  - ryhmä 1 = kohdat I-II, ryhmä 2 = kohta III, ryhmä 3 = kohta IV
  - Ryhmät pohtivat sivuston tehtäviä yhdessä ja pyrkivät löytämään näihin sopivat vastaukset sekä pohtimaan tehtävää kielitietoisesta näkökulmasta
  - Lopuksi jokainen ryhmä kertoo tiivistetysti muille tehtävästään, siihen pohtimistaan ratkaisuksista ja siitä, minkälaisia ajatuksia tämä tehtävä herätti liittyen kielitietoiseen opettamiseen ja opettamiseen ylipäätään

References & background sources

- Barwell, R. (2016). A Bakhtinian Perspective on Language and Content Integration: Encountering the Alien Word in Second Language Mathematics Classrooms. *Conceptualising integration in CLIL and multilingual education*, 101-120.
- Bruner, J. (1996). The culture of education. In *The Culture of Education*. Harvard University Press.
- Cazden, C. B. (2001). The language of teaching and learning. *The language of teaching and learning*, 2.
- Clark, B. & K. Lindemalm (eds., 2011). *Språkskap – Swedish as a Social Language*. Stockholm: Ergonomidesign.
- From, T., Szabó, T. P. , & Laihonen, P. (2023). Kielimaisemat kielikoulutuspolitiikan kohteena ja tekijänä kieliparikouluissa. *AFinLA-teema*, 16, 291–309.
- Herttovuo, P., & Routarinne, S. (2020). Monilukutaitoa oppikirjan äärellä: Miten alakoulun oppilaat monilukevat ympäristöopin oppikirja-aukeamaa?. *Ainedidaktikka*, 4(1), 99-121.
- Kakkuri, I. (2024). Lukemisvaikeus rippikoulusta yliopistoon: Arkeologinen analyysi aikuisten ja asiantuntijoiden lukemisvaikeuspuheesta. *JYU Dissertations*.
- Kury, A., Lanzmaier-Ugri, K., Schrammel-Leber, B. (ed., 2014). *Sprachenfreundliche Räume gestalten*. Akademie Graz
- Laihonen, P., & Szabó, T. P. (2023). Material change: the case of co-located schools. In: J. Ennser-Kananen & T. Saarinen (eds.), *New Materialist Explorations into Language Education*. Springer, 93–110.
- Lehtonen, H. (2017). Shifting roles – children as language experts. Conference paper presented at *ICML XVI (International Conference on Minority Languages)*, University of Jyväskylä, 29 August.
- Merisuo-Storm, T. (2007). Pupils’ attitudes towards foreign-language learning and the development of literacy skills in bilingual education. *Teaching and Teacher Education*, 23(2), 226-235.
- Moate, J., Sopanen, P. & Aalto, E. (2021). Kielitietoinen polku opettajankoulutuksessa. Verkkosivusto opettajankoulutukseen. Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos. Saatavilla: <https://peda.net/id/edef4166e91>
- Moate, J., & Szabó, T. P. (2018). Mapping a language aware educational landscape. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(3).
- Moate, J. (2017). Language considerations for every teacher. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 12 (Huhtikuu).
- Moate, J. (2023). A Dialogical Exploration of Student Teacher Reflections: From Notions of Insiderness and Outsideness to Pedagogical Alongsideness. *Education Sciences*, 13(2), 209.
- Moate, J., Hulse, B., Jahnke, H., & Owens, A. (2019). Exploring the material mediation of dialogic space—A qualitative analysis of professional learning in initial teacher education based on reflective sketchbooks. *Thinking Skills and Creativity*, 31, 167-178.
- Mustaparta, A.-K. (ed., 2015). *Kieli koulun ytimessä – näkökulmia kielikasvatukseen*. Opetushallitus.
- Nikula, T., Pöyhönen, S., Huhta, A., & Hildén, R. (2010). When MT + 2 is not enough: Tensions within foreign language education in Finland. In U. Ammon, J. Darquennes, & S. Wright (Eds.), *Foreign languages in the schools of the European Union*. Walter de Gruyter, 25-42.
- Pomykal, R. (2021). Monikielisyys luokan rikastuttajana: etnografinen tapaustutkimus kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa alkuopetuksen luokassa.
- Reinikainen, P. (2012). Amazing PISA results in Finnish comprehensive schools. In *Miracle of education: The principles and practices of teaching and learning in Finnish schools* (pp. 3-18). Rotterdam: SensePublishers.
- Salmela-Aro, K. (2017). Maahanmuuttajien kouluhyvinvointi. *Oppimisen tulevaisuus*.
- Siljander, P. (2017). School in transition: The case of Finland. In *Schools in Transition* (pp. 191-212). Brill.
- Silver, R. E., & Lwin, S. M. (2013). *Language in education: social implications*. A&C Black.
- Szabó, T. P. (2018). Reflections on the Schoolscape: Teachers on Linguistic Diversity in Hungary and Finland. In M. Palander, H. Riionheimo, & V. Koivisto (Eds.), *On the Border of Language and Dialect*. Finnish Literature Society, 156-190.
- Szabó, T. P., Castañe Bassa, L., Jani-Demetriou, B., & Kerekes-Lévai, E. (2023). Creating translanguaging space through schoolscape design and reflective practices. In: J. I. Heltai & E. Tarsoly (eds.), *Translanguaging for Equal Opportunities: Speaking Romani at School*. De Gruyter Mouton, 199–220.
- Szabó, T. P., & Laihonen, P. (2024). Building Participatory Video Projects for Multilingual Schoolscapes. *International Journal of Multilingualism*. Open Access.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: Development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Vygotsky, L. S. (2012). *Thought and language*. MIT press.